

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

2011/2069(INI)

20.9.2011

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

προς την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών
Υποθέσεων

σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός της ΕΕ (2010)
(2011/2069(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Livia Járóka

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων καλεί την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ του 1979 σχετικά με την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (Σύμβαση CEDAW),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 2 και το άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και το άρθρο 157 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Ιουνίου 2010 σχετικά με την αξιολόγηση του χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2006-2010 και συστάσεις για το μέλλον¹,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδιαιτέρως τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 21 και 23,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τα μέτρα καταπολέμησης των διακρίσεων με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου (CM/Rec(2010)5) και τη σύσταση και το ψήφισμα (σύσταση 1915 και ψήφισμα 1728) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το ίδιο θέμα,
- έχοντας υπόψη το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων (2011-2020), που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2011,
- έχοντας υπόψη την στρατηγική της Επιτροπής για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015 (COM(2010)0491),
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σχετικά με την ομοφοβία, την τρανσφοβία και τις διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου (2010),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική για την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση της 19ης Οκτωβρίου 2010 COM(2010)573 τελικό,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας της 7ης Απριλίου 2011 (CM(2011)49 τελικό),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Απριλίου 2011 σχετικά με τις προτεραιότητες και τα σχέδια για ένα νέο πολιτικό πλαίσιο της ΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της βίας

¹ P7_TA(2010)0232.

εις βάρος των γυναικών¹,

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας έχει δημιουργήσει μια νέα κατάσταση στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ, καθόσον καθιστά νομικώς δεσμευτικό τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Άρθρο 6 ΣΕΕ),
 - B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τις προόδους που έχουν επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια, η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών δεν έχει ακόμη επιτευχθεί σε τομείς όπως η αγορά εργασίας, η ιδιωτική ζωή, η καταπολέμηση των στερεοτύπων και η βία κατά των γυναικών,
 - Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών έχει αναγνωρισθεί ως ένα θεμελιώδες δικαίωμα από το Χάρτη και ότι θα πρέπει να καταπολεμηθούν όλα τα είδη διακρίσεων,
 - Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οδηγίες για την ισότητα των φύλων απαιτούν από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ή να ορίσουν συγκεκριμένα όργανα για την προώθηση της ισότητας και την παροχή ανεξάρτητης βοήθειας στα θύματα διακρίσεων,
1. επιβεβαιώνει ότι, δυνάμει του άρθρου 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση βασίζεται σε ένα σύνολο αδιαίρετων και οικουμενικών αξιών -σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ελευθερία, δημοκρατία, ισότητα, αλληλεγγύη, κράτος δικαίου, και σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων- που ισχύουν για όλα τα άτομα που διαμένουν στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε μειονότητες·
 2. καλεί την Επιτροπή να ελέγχει προσεκτικά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας που αφορά την ισότητα των φύλων στα κράτη μέλη·
 3. χαιρετίζει την πρώτη ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων· χαιρετίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, ιδιαίτερα τη δέσμευσή του να εκπληρώσει τους στόχους της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων όπως αναφέρεται στη Συνθήκη·
 4. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και ανησυχίες των γυναικών κατά την εκπόνηση της νομοθεσίας και την ανάλυση της κατάστασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
 5. υπενθυμίζει ότι το άρθρο 23 του Χάρτη δηλώνει ότι «η ισότητα ανδρών και γυναικών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων στην απασχόληση, την εργασία και τις αποδοχές. Η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου», τονίζει δε ότι αυτό δεν αποκλείει την διατήρηση των δικαιωμάτων άλλων υποεκπροσωπούμενων ομάδων όπως τα παιδιά (άρθρο 24), τους ηλικιωμένους (άρθρο 25), τα άτομα με αναπηρία (άρθρο 26)· επιπλέον υπογραμμίζει το γεγονός ότι στο άρθρο 21 του Χάρτη αναφέρεται σαφώς η απαγόρευση κάθε διάκρισης εις βάρος ατόμων λόγω γενετικών χαρακτηριστικών ή βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού τους·

¹ P7_TA(2011)0127.

6. υπογραμμίζει ότι οι γυναίκες είναι τα κύρια θύματα της βίας με βάση το φύλο· επισημαίνει ότι η βία και η απειλή βίας κατά των γυναικών αποτελούν παραβίαση του δικαιώματος στη ζωή, την ασφάλεια, την ελευθερία, την αξιοπρέπεια και τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα, καθώς και σοβαρή απειλή για τη σωματική και ψυχική υγεία των θυμάτων αυτών των πράξεων βίας, τονίζει ότι οι συνέπειες από αυτές τις μορφές βίας, οι οποίες είναι τόσο διαδεδομένες στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αποτελούν πραγματική «παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και» μάλιστα για την υγεία και εμποδίζουν τους πολίτες να απολαύουν, αδιακρίτως, ασφάλειας, ελευθερίας και δικαιοσύνης.
7. σημειώνει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για μια δέσμη μέτρων για τα θύματα· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η βία κατά των γυναικών δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη· καλεί την Επιτροπή να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση κατά της βίας με βάση το φύλο, και να θεσπίσει οδηγία για την καταπολέμηση και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων και βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ·
8. για να αποφευχθούν οι παρεξηγήσεις και οι υπερβολικές προσδοκίες, καλεί την Επιτροπή να ενημερώνει καλύτερα τους πολίτες όχι μόνο σχετικά με τα δικαιώματά τους που περιλαμβάνονται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, αλλά και σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη· υπενθυμίζει, προς τούτο, τη σημασία της Ευρωπαϊκής Πύλης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice)· καλεί, επιπλέον τα κράτη μέλη να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με το Χάρτη, με την δρομολόγηση συνεχούς διαλόγου με τις σχετικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, και ιδιαίτερα τις γυναικείες οργανώσεις, δεδομένου ότι η γνώμη τους είναι πολύτιμη όσον αφορά τα στερεότυπα και τις διακρίσεις, των οποίων ανέκαθεν οι γυναίκες αποτελούν τα πιο συνήθη και ευάλωτα θύματα·
9. χαιρετίζει τη συμπερίληψη των δικαιωμάτων των διαφυλικών ατόμων στην έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων για την ομοφοβία, την τρανσφοβία και τις διακρίσεις βάσει του σεξουαλικού προσανατολισμού και της έμφυλης ταυτότητας (2010), καθώς και το γεγονός ότι η Επιτροπή τα συμπεριέλαβε στη στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015· υπενθυμίζει στην Επιτροπή την ανάγκη να ληφθεί υπόψη η έμφυλη ταυτότητα στο πεδίο των διακρίσεων βάσει του φύλου, ιδιαίτερα στις μελλοντικές αναθεωρήσεις των οδηγιών 2004/113/EK και 2006/54/EK·
10. σημειώνει ότι τα διαφυλικά άτομα αντιμετωπίζουν διακρίσεις και στιγματίζονται, δεν απολαύουν δε πλήρως του δικαιώματός τους στην αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα εξ αιτίας της καταχρηστικής στείρωσης και /ή των απαιτήσεων διαζυγίου στα 21 κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει πλήρως την ταυτότητα του φύλου στο πρόβλημα των διακρίσεων βάσει του φύλου, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών προτάσεων και αναθεωρήσεων· καλεί τα κράτη μέλη να καταργήσουν τις πρακτικές στείρωσης και άλλες υποχρεωτικές ιατρικές θεραπευτικές μεθόδους, καθώς και τις απαιτήσεις διαζυγίου που αντίκεινται στο δικαίωμα των διαφυλικών ατόμων στην αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα·
11. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει κατά τα επόμενα έτη μια πρόταση για ένα νομικό πλαίσιο που θα καλύπτει το θέμα των πολλαπλών και διατομεακών διακρίσεων·

12. υπογραμμίζει την ανάγκη υποστήριξης της καταπολέμησης όλων των στερεοτύπων και των διακριτικών συμπεριφορών με ειδικά προγράμματα, δράσεις και εκστρατείες στις οποίες θα συμμετέχουν τα κράτη μέλη, οι κοινωνικοί εταίροι, οι ΜΚΟ, τα θεσμικά όργανα και οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι·
13. εκφράζει την ανησυχία του για τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα και την υγεία των γυναικών σε ορισμένα κράτη μέλη· ζητεί, ειδικότερα τα κράτη μέλη να σέβονται το θεμελιώδες δικαίωμα όλων των ζευγαριών και ατόμων να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα τον αριθμό των παιδιών που θα αποκτήσουν, και το χρόνο που θα τα αποκτήσουν, να τους παρέχεται δε πληροφόρηση και τα μέσα να το πράξουν, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, σε νόμιμες και ασφαλείς αμβλώσεις και σε αξιόπιστη, ασφαλή και οικονομικά προσιτή αντισύλληψη·
14. υπογραμμίζει την ανάγκη καταπολέμησης των σεξουαλικών εγκλημάτων κατά των παιδιών, ιδιαίτερα μέσω του διαδικτύου που έχει μια παγκόσμια επιρροή· ζητεί, προς τούτο, στην προσεχή ετήσια έκθεσή της την παρακολούθηση της προστασίας των παιδιών και τις προόδους που έχουν επιτευχθεί σε αυτόν τον τομέα· υπενθυμίζει, εντούτοις, ότι η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών παραμένει κυρίως αρμοδιότητα των κρατών μελών·
15. εκφράζει τη λύπη του για τη σχετικά χαμηλή ποιότητα των στοιχείων που συλλέγονται από τα όργανα για την ισότητα σε ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία παρουσιάζουν έλλειψη επιμερισμού των διακρίσεων βάσει του φύλου και της ηλικίας ή βάσει του θεματικού τομέα, όπως η απασχόληση και η εκπαίδευση· υπενθυμίζει το σημαντικό ρόλο που έχει ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη συλλογή και ανάλυση αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με διάφορα θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
16. υπογραμμίζει τη σημασία συλλογής αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τη συγκεκριμένη κατάσταση των γυναικών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
17. ζητεί από την Επιτροπή να ζητήσει από τα κράτη μέλη την υποβολή ετήσιας αναφοράς σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων·
18. καλεί την Επιτροπή να κοινοποιεί με καλύτερο τρόπο το είδος των καταγγελιών, επιστολών, ερωτήσεων και αναφορών που λαμβάνονται από τους πολίτες και αφορούν την εφαρμογή του Χάρτη· χαιρετίζει οποιαδήποτε συγκεκριμένη πληροφόρηση σχετικά με καταγγελίες που αφορούν διακρίσεις με βάση το φύλο εκ μέρους της Επιτροπής στην Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων για περαιτέρω ανάλυση· ζητεί από την Επιτροπή να διανέμει ευρέως τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για την ανάγκη ανάληψης μέτρων για την καταπολέμηση των δημοκρατικών ελλειμμάτων και τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων·
19. ζητεί από την Επιτροπή να εξεύρει αποτελεσματικούς τρόπους παρακολούθησης των περιπτώσεων παραβιάσεων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, των σημαντικών θεμάτων και των συγκεκριμένων υποθέσεων που αφορούν παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και να διεξάγει, περιστασιακά, ελέγχους σε όλα τα κράτη μέλη για τον

εντοπισμό περιπτώσεων μη τήρησης των δεσμεύσεων·

20. υπογραμμίζει ότι η ακραία φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός των πολιτών δεν μπορεί να κατανοηθεί μόνο με οικονομικούς όρους, και στη βάση αριθμητικών στοιχείων, αλλά θα πρέπει επίσης να εξετασθεί στο πλαίσιο της παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων·

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία της έγκρισης	15.9.2011
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 29 -: 1 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonia Parvanova, Raúl Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klauß, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neved'álová, Norica Nicolai, Αντιγόνη Παπαδοπούλου, Joanna Senyszyn